

Perspectief landbouw Land van Cuijk

Samen slim, betrokken en gezond

Uitvoeringsplan Landbouw 2025-2040

LAND
VAN
CUIJK

Inleiding

De gemeente Land van Cuijk is een echte agrarische gemeente. We hebben een uitgestrekt agrarisch cultuurlandschap met daarin veel agrarische bedrijven in veel verschillende sectoren. Van akkerbouw en tuinbouw enerzijds tot aan alle vormen van veehouderij anderzijds. De landbouw in onze gemeente is bovendien innovatief te noemen en is sterk verweven met het bedrijfsleven en het leven en de cultuur in de kleine kernen. Er zijn allerlei voorbeelden van nieuwe productiemethoden en staltechnieken, die in onze gemeente zijn bedacht en uitgevoerd. Ook wordt volop geëxperimenteerd met nieuwe teelten. Een actueel voorbeeld is agro proeftuin NOB, waar wordt gekeken naar mogelijkheden voor kringlooplandbouw en nieuwe teelten.

Voor de gemeente zijn de landbouw en de daaraan gelieerde agrofood en agritech1 industrie bijzonder belangrijk. Ongeveer 1/3 van de totale werkgelegenheid in de agrofoodsector in Noord-Brabant bevindt zich in Noordoost-Brabant. Binnen onze regio is de agrofoodsector verantwoordelijk voor 17% van de totale werkgelegenheid en 1/3 van de totale exportwaarde. Land van Cuijk neemt hier binnen een belangrijke plek in.

In dit uitvoeringsplan Landbouw geven wij inzicht in de uitvoering voor de komende jaren.

Uitvoering perspectief landbouw

Om het perspectief landbouw te realiseren heeft de gemeente een groot aantal projecten benoemd. In deze uitvoeringsparagraaf gaan we op deze projecten in. De projecten zijn ingedeeld per doel uit het programma landbouw. Een aantal projecten is essentieel voor alle doelen die in het perspectief en is meer overkoepelend. Deze overkoepelde projecten staan vooraan

Relatie met andere uitvoeringsplannen

De gemeente werkt met meerdere programma's en uitvoeringsplannen die vaak een onderlinge verbondenheid kennen. Bij de visies op klimaat, duurzaamheid en energie en natuur zijn bijvoorbeeld al uitvoeringsplannen vastgesteld. Projecten die voortvloeien uit de natuurvisie hebben vaak ook raakvlakken met de ontwikkeling van de landbouw, en vice versa. Dit geldt duidelijk ook voor projecten die gericht zijn op verminderen van milieuemissies uit het programma duurzaamheid. Ook voor de visie Vitaal Landelijk gebied is een uitvoeringsplan opgesteld. De projecten die daarin staan helpen op hun beurt ook bij het realiseren van de doelstellingen voor Landbouw. Bijvoorbeeld omdat ze randvoorwaardelijk of ondersteunend zijn.

Cyclisch werken

Het perspectief landbouw is een perspectief voor 2040.

De benoemde projecten gelden voor grofweg de komende 5 jaar en bevatten dus de korte en middellange termijn.

Dit uitvoeringsplan wordt periodiek gemonitord en herzien om uiteindelijk de doelen te halen.

Middelen & capaciteit

De activiteiten passen binnen het reguliere budget Programma Landbouw

Sommige projecten vragen alleen personele inzet. 8

De genoemde bedragen zijn schattingen (geen schotten). Het college kan de middelen binnen beschikbare totaal budget anders (her)verdelen over de projecten

Uitvoeringsplan Landbouw in één oogopslag

(A) Hoofddoelen (A) Overkoepelende activiteiten (A) Activiteiten & projecten

Innoveren & Inspiratie

Nieuwe economische dragers, campusvorming en kennisoverdracht

Ondersteuning Agro proeftuin NOB

Pionieren met nieuwe teelten & precisielandbouw

Carbon credits

Onderzoek Agro-leerlijn Land van Cuijk

Ruimte voor ontwikkeling

Regels makkelijker maken en samen de kringloop sluiten

Verruiming planregels

Ondersteuning tijdens transitieperiode

Grondzaken & waardeverkaveling

Nulmeting evaluatie & monitoring

Gebiedsdialogen & gebiedsvisie

Bijdrage aan regelgeving duurzame ontwikkeling

- menukaart eenvoudige vergunningverlening
- nota van uitgangspunten omgevingsplan
- regelset omgevingsplan
- uitwerking woonvisie als instrument voor de opgave landelijk gebied
- intrekken lege vergunningen

Bijdrage aan inspiratie- en informatieplatform vitaal landelijk gebied

Bijdrage aan ondersteuningsteam vitaal landelijk gebied

Samen beleven

Verbinden van agrariërs en inwoners

Vergroten lokaal aanbod producten

Educatief programma scholen

Agrarisch natuurbeheer & groenonderhoud

Gezonde leefomgeving

Agrarische sector in Land van Cuijk produceert zo duurzaam mogelijk

Aanpak geuroverbelaste situaties

Vermindering gewas-beschermingsmiddelen

Vitale bodem, schone lucht & schoon water

Circulaire veehouderij & mestverwerking

Vasthouden van water

Duurzaam Pachtbeleid

Biologisch & natuurinclusief boeren

LAND
VAN
CUJK

Opgave gerichte activiteit

1

Bijdrage aan Regelgeving duurzame ontwikkeling

2

Bijdrage aan Inspiratie- en informatieplatform – vitaal landelijk gebied

3

Bijdrage aan Ondersteuningsteam – vitaal landelijk gebied

Duurzame ontwikkeling

Een belangrijke motivatie voor het verduurzamen van de landbouw is het vereenvoudigen van de regelgeving en ruimte voor ontwikkeling mits dit bijdraagt aan verduurzaming. De huidige bestemmingsplannen kennen veel belemmeringen voor verduurzaming, omdat er weinig flexibiliteit is ten aanzien van bouwhoogtes, omvang en vormverandering van bouwblokken en nieuwe functies. Daardoor is er vaak een meer uitgebreide procedure nodig, wat vertragend werkt en vaak meer kosten met zich meebrengt.

Het vereenvoudigen van de regelgeving bestaat uit meerdere acties:

- 1 Menukaart voor eenvoudige vergunningverlening:
Een menukaart bevat veelvoorkomende vergunningaanvragen. Via een menukaart kan de gemeente een aantal varianten voor de beoordeling van zo'n aanvraag uitwerken. Als een ondernemer een van de varianten kiest kan een vergunning snel worden verleend.
- 2 Nota van uitgangspunten omgevingsplan:
Beleidsdoelen uit het perspectief terug laten komen in de Nota van Uitgangspunten van het Omgevingsplan en daar de juiste regels of stimulerende maatregelen voor bedenken.
- 3 Regelset voor omgevingsplannen:
De gemeente gaat komende jaren aan de slag met het omzetten van de bestemmingsplannen naar een gebiedsdekkend omgevingsplan. Daarvoor moeten voor allerlei activiteiten nieuwe regelsets worden gemaakt. De opzet is om voor verschillende (veelvoorkomende) activiteiten standaard sets te maken.
- 4 Uitwerking van de woonvisie t.a.v. onderdeel woningbouw als instrument voor de opgave Landelijk gebied.
- 5 Intrekken van lege vergunningen:
Sommige agrariërs beschikken over een vergunning, terwijl ze deze niet gebruiken. Daarmee belasten we het milieu in theorie meer dan daadwerkelijk gebeurt. Om de invulling van deze milieuruimte te beperken willen we deze zgn. 'lege' vergunningen intrekken.

Relatie met andere uitvoeringsplannen:

Ook vanuit andere projecten en programma's wordt gewerkt aan duurzame ontwikkeling. Bijvoorbeeld vanuit de het project Omgevingsplan en uitvoeringsplan.

Hier sluiten we vanuit landbouwperspectief bij aan door input te leveren en door deze projecten mee aan te jagen waar nodig.

Opgave gerichte activiteit Uitvoeringplan Landbouw

1

Bijdrage aan Regelgeving duurzame ontwikkeling

Vanuit de landbouw leveren we een bijdrage ter realisering van de doelen uit het perspectief landbouw in samenhang met andere doelen. Daarbij is het nodig dat we tot vereenvoudiging van regelgeving komen. Mogelijkheden op dit terrein liggen er door de introductie van een menukaart voor eenvoudige vergunningverlening, aanpassingen in het omgevingsplan, het uitwerken van de Woonvisie en intrekkingenbeleid.

Aanpak

Vanuit landbouw leveren wij onze bijdrage bij de uitwerking van de menukaart en de aanpassingen aan het omgevingsplan.
We gaan de woonvisie als instrument voor de opgave Landelijk Gebied uitwerken voor concrete locaties
Binnen het team de afdeling vergunningen wordt uitvoering gegeven aan het intrekkingenbeleid.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw (raming €70.000 in 2025)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Opgave gerichte activiteit Uitvoeringplan Landbouw

2

Bijdrage aan Inspiratie- en informatieplatform vitaal landelijk gebied

Er zijn veel manieren om het bedrijf te ontwikkelen en te verduurzamen. Veel agrariërs willen wel ontwikkelen, maar weten niet goed hoe. Er is veel kennis aanwezig maar deze kennis is verspreid. De gemeente heeft de ambitie om een informatie- en inspiratieplatform op te richten om daarmee kennis, waaraan lokaal behoefte is of die goed bij Land van Cuijk past te verzamelen en beschikbaar te stellen. Voorbeelden van wat op het informatiepunt komt te staan zijn onder andere subsidieregelingen voor agrariërs, innovatieprojecten, regelgeving en alle informatie over het landelijk gebied. Via het informatieloket opgesteld kunnen agrariërs eenvoudiger kennis opdoen over verschillende vormen van innovatie (en de financiële kansen daarvoor).

Aanpak

Veel informatie zal betrekking hebben op onderwerpen die de landbouw aangaan. Vanuit landbouw zal informatie worden aangeleverd en zullen thema's worden aangedragen waarvoor kennisbijeenkomsten worden georganiseerd.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw (raming
€30.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Opgave gerichte activiteit Uitvoeringplan Landbouw

Bijdrage aan Ondersteuningsteam vitaal landelijk gebied

3

De gemeente heeft de ambitie om agrariërs, maar ook andere ondernemers, die zich duurzaam willen ontwikkelen daarbij te ondersteunen. Voor veel innovaties is kennis nodig of is samenwerking tussen agrariërs nodig. Voor het sluiten van kringlopen of om nieuwe experimenten te starten en kennis uit te wisselen wil de gemeente samenwerking tussen ondernemers bevorderen. Het ondersteuningsteam fungeert als een spin in het web en knoopt kennis, ondernemerschap en beleid aan elkaar.

Het ondersteuningsteam kan ondernemers ook helpen om de juiste procedures te doorlopen (en gebruik te maken van bijvoorbeeld de menukaart) of specifieke vragen van ondernemers bij de juiste beleidsambtenaar te adresseren, maar kan er ook voor zorgen dat kennisvragen bij de juiste onderzoeksorganisaties terecht komen.

Op dit moment is de gemeente al actief met het opzetten van kennisbijeenkomsten. Dit worden ronde tafelgesprekken genoemd. Momenteel worden deze georganiseerd rond: het circulaire varken, gewasbeschermingsmiddelen en ten aanzien van monovergisters.

Aanpak

Om meer kennis te vergaren en te verspreiden dienen we ook kennis te verwerven (zie doelstelling 2). Daarom hebben we een project opgenomen om nieuwe experimenten en proeflocaties te starten. Onze agrariërs hebben behoefte aan voldoende kennis en zekerheid voor de transitie en eigen ontwikkeling. Als gemeente gaan we samenwerken met experts en kennisinstanties, zoals de HAS, WUR en Van Hall Larenstein. Deze kennis verspreiden we vervolgens met onze agrariërs. Ook dit wordt onderdeel van het ondersteuningsteam vitaal landelijk gebied.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

LAND
VAN
CUJK

Ruimte voor ontwikkeling

4

Verruiming planregels

5

**Grondzaken &
waardeverkaveling**

6

**Nulmeting, evaluatie en
monitoring**

7

**Ondersteuning tijdens
transitieperiode**

8

**Gebiedsdialogen &
gebiedsvisie**

Ruimte voor ontwikkeling

We willen voor alle bedrijfstakken die bijdragen aan een toekomstbestendige voedselproductie of aan een duurzamere leefomgeving ruimte geven voor ontwikkeling. Bovendien zetten we vol in op samenwerkingen tussen agrariërs om tot gezamenlijke (gesloten) kringlopen, meervoudig ruimtegebruik of gewasrotatie te komen. Een diverse en toekomstbestendige landbouw bestaat uit allerlei vormen van kringlooplandbouw.

Wij willen deze ontwikkeling in gang zetten door in te zetten op verruiming van de regelgeving, inzet van onze grondpositie, het ondersteunen van ondernemers die een transitieproces ingaan en gebiedsdialogen te bevorderen.

Het monitoren van effecten en resultaten geeft ons inzicht in de voortgang van de gewenste ontwikkelrichting.

Ruimte voor ontwikkeling Uitvoeringplan Landbouw

4

Verruiming planregels

Soms vragen ontwikkelingen ruimte in regelgeving, provinciaal beleid of in het (gemeentelijke) omgevingsplan. Voor ontwikkelingen die gericht zijn op het verbeteren van de brandveiligheid, het vergroten van het dierenwelzijn, verduurzaming van de bedrijfsvoering en/of het verlagen van de milieudruk gaan we zoeken naar beleidsruimte binnen provinciale kaders.

Daarnaast willen we in de toekomst ruimere regels opstellen voor het combineren van andere functies op het erf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verwerking en verwaarding van voedsel en biobased materialen, recreatie & toerisme, huisverkoop, zorg en wonen. Tevens denken we aan milieuvriendelijke vormen van mestverwerking, technologische maatregelen om mest te scheiden. Conform de uitgangspunten uit de vastgestelde energievisie

Aanpak

Aanpassingen van regelgeving wordt binnen het ruimtelijk spoor ingevuld. Vanuit de landbouw zullen wij, vanuit onze aanjaagfunctie, gewenste aanpassingen en veranderingen inbrengen.

Budget

n.v.t.

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Ruimte voor ontwikkeling Uitvoeringplan Landbouw

5

Grondzaken & waardeverkaveling

Als gemeente kunnen we gronden die in eigen handen zijn, inzetten voor kavelruil, pachtgronden en verkoop. Met de kavelruil en verkoop zorgen we dat de juiste bedrijven in het juiste gebied komt en geeft het ons de mogelijkheid om agrariërs te laten extensiveren. Naast het inzetten van gronden voor het extensiveren, gaan we het areaal aan pachtgronden in de gemeente vergroten.

Aanpak

Vanuit landbouw willen we het instrument grond inzetten voor het bereiken van de agrarische doelen. Het nieuwe pachtbeleid geeft hier al invulling aan. Indien nodig zal dit geactualiseerd moeten worden.

We haken aan bij diverse bovenlokale initiatieven rond het thema grond, bijv. deelname aan de samenwerking Novex de Peel bij het sleutelthema Grond.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2026 en verder

Ruimte voor ontwikkeling Uitvoeringplan Landbouw

6

Nulmeting evaluatie & monitoring

Ons doel is om het aantal agrarische bedrijven dat haar kringlopen sluit of overgaat op een meer na- tuurvriendelijke of biologische teelt groter wordt. We beseffen dat we voor deze transitie voor een groot deel afhankelijk zijn van de markt. Als de vraag naar biologische productie niet groeit zal deze vorm van landbouw ook niet kunnen groeien. Tegelijk zoeken we ook naar andere vormen van ondersteuning die het sluiten van kringlopen kan bevorderen. Om een beeld te krijgen welke vorderingen we maken moeten we een beeld hebben van het huidige aantal agrarische bedrijven dat werkt aan het sluiten van kringlopen. Daarom stellen we een nulmeting in. Uit interne informatie blijkt dat het aantal SKAL gecertificeerde bedrijven in november 2024 op 44 bedrijven lag. We willen binnen de gemeente niet alleen weten hoe we kunnen innoveren en verduurzamen, maar ook wat het effect is van deze inspanningen. Met die kennis willen we duurzame ontwikkelingen aanjagen, maar ook zien we dit als manier om er beloningen voor maatschappelijke diensten aan te koppelen.

Binnen de gemeente willen we daarom gaan werken met Kritische Prestatie Indicatoren (KPI). Met die indicatoren meet je de effecten van de landbouw op de omgeving en de effecten van genomen maatregelen. Hieronder valt het meten van de biodiversiteit, waterkwaliteit, organisch stof gehalte, en emissies van gewasmiddelen, fijn- stof en geur. Op dit moment vindt al monitoring plaats op het vlak van biodiversiteit (WUR) en waterkwaliteit (HAS). Door deze indicatoren te meten krijgen we een goed beeld van de verschillende probleemgebieden, waar we als gemeente meer in moeten investeren.

Aanpak

- Om zicht te houden op de voortgang van de uitvoering van de doelen uit het Perspectief Landbouw wordt een jaarlijkse evaluatie en monitoring uitgevoerd.
- We bouwen daartoe een systeem voor databeheer.
- Aanvullend gaan we uit van het houden van een periodieke enquête onder agrariërs.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw (raming €30.000 in 2025, vanaf 2026 €10.000,-- per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Ruimte voor ontwikkeling Uitvoeringplan Landbouw

7

Ondersteuning transitieperiode

We zien dat een groot obstakel voor nieuwe vormen van landbouw de transitieperiode is. Veel nieuwe vormen van landbouw vragen om een grote investering vooraf en zijn pas vanaf 5 jaar rendabel. We willen zorgen dat deze transitie soepeler verloopt, met een financiële ondersteuning. Hiervoor gaan we onderzoeken welke rol de gemeente hierin kan nemen.

Bijvoorbeeld bedrijven die bezig zijn met bodem-verbetering. Ze hebben subsidie gekregen voor 2 jaar, zou eigenlijk 5 jaar moeten zijn. Je zou moeten weten wat zo'n transitiefase kost voor een agrariër en hoeveel ondersteuning en welke vorm (subsidie, lening etc.) nodig is om de stap laagdrempeliger te maken.

Dit project betreft het onderzoek naar de behoefte aan ondersteuning en mogelijke bronnen om deze transitiefase te helpen ondersteunen. De in te zetten middelen kunnen heel divers zijn. Bijvoorbeeld geen leges heffen bij aanvragen die gericht zijn op nieuwe teelten en productiewijzen die leiden tot verduurzaming. Ook een financiële bijdrage voor het opstellen van een bedrijfsplan is een optie (incl. financiële haalbaarheid).

Aanpak

- Ondersteuning bij het opstellen van een bedrijfsplan voor transitie
- Onderzoek naar subsidiemogelijkheden bij opbrengstderving in verband met transitie naar alternatieve agrarische bedrijfsvormen.
- Onderzoek naar mogelijkheden om ondernemers samen te brengen onder begeleiding van een deskundige.
- We stimuleren en faciliteren initiatieven die gericht zijn op de omschakeling naar biologische en natuur inclusieve landbouw. Behoud en uitbreiding van grasland is hierin een belangrijk onderdeel.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw (raming €30.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Ruimte voor ontwikkeling Uitvoeringplan Landbouw

8

Gebiedsdialogen & gebiedsvisie

We zien als gemeente spanningen tussen de agrariër en de burger, wat zich uit in klachten en andere problemen. Hierom kiezen we voor het houden van gebiedsdialogen en/ of gebiedsprocessen. In deze dialogen zorgen we dat alle stemmen worden gehoord, zodat we naar een goede toekomst voor het gebied kunnen ontwikkelen.

Aanpak

- Bestaande contacten in lopende gebiedsprocessen dienen gaande te worden gehouden.
- Als ergens iets speelt rondom landbouw en bewoners kunnen we een nieuw gebiedsproces opstarten.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(raming € 50.000 in 2025 en 2026, vanaf 2027
€25.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

LAND
VAN
CUIJK

Innoveren & Inspiratie

9

Ondersteuning Agro Proeftuin NOB

10

Pionieren met nieuwe teelten & precisielandbouw

11

Carbon Credits

12

Onderzoek Agro-leerlijn Land van Cuijk

Innoveren & Inspireren

Innovaties in de landbouw zijn nodig om in te blijven spelen op nieuwe marktomstandigheden, op eisen vanuit wet- en regelgeving en om de hoogstaande economie te bevorderen. Voor de toekomst van de landbouw in onze gemeente is het nodig om telkens nieuwe innovaties te doen.

Voor innovaties zien we de volgende perspectieven:

- Kennisontwikkeling
- Makelaar in innovaties
- Lokale (innovatieve) bedrijven koppelen aan agrarische ondernemers
- Nieuwe productiemethoden
- Planologische ruimte voor nieuwe vormen van kringlooplandbouw

Wij willen deze ontwikkeling stimuleren door de Agro Proeftuin NOB te blijven ondersteunen, nieuwe teelten en precisielandbouw te stimuleren en het aanbod van agro-onderwijs in onze gemeente onderwijs te verbeteren.

Relatie met andere uitvoeringsplannen:

Ook vanuit uitvoeringsplan dat hoort bij visie Vitaal landelijk gebied wordt gewerkt aan Innoveren en inspireren. Bijvoorbeeld vanuit het Innovatieteam. Hier sluiten we vanuit landbouwperspectief bij aan door input te leveren en door deze projecten mee aan te jagen waar nodig.

Innoveren & Inspireren Uitvoeringplan Landbouw

9

Ondersteuning Agro Proeftuin NOB

Agro Proeftuin Noord Oost Brabant stimuleert vernieuwing van de agrosector in de regio Noordoost- Brabant. Ze beschikt over 35 hectare landbouwgrond, langs de Middenpeelweg nabij de dorpen Odiliapeel en Zeeland (naast het adres De Peel 1, Zeeland). Hier is experimenteerruimte voor onder nemers om hun ideeën uit te proberen of innovaties te testen.

Agro Proeftuin NOB is een samenwerking van AgriFood Capital, RNOB, de Provincie Noord-Brabant, ZLTO, HAS Green Academy en Wageningen University & Research en wordt mede gefinancierd door de Regiodeal Noordoost Brabant en het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland.

Aanpak

- De gemeente Land van Cuijk ondersteunt Agro Proeftuin NOB met een jaarlijkse financiële bijdrage. De financiering van Agro Proftuin NOB is verdeeld over de gemeenten uit RNOB en de provincie.
- Wij stimuleren de ondernemers in onze gemeente om gebruik te maken van de mogelijkheden die de Agro Proeftuin NOB biedt voor innovatieve ontwikkelingen.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(raming € 25.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Innoveren & Inspireren

Uitvoeringplan Landbouw

10

Pionieren met nieuwe teelten & precisielandbouw

We gaan sterk inzetten op het ondersteunen van (nieuwe) experimenten, waar nieuwe vormen van landbouw, teelten en veeteelt worden getest binnen onze gemeente. Hiervoor onderzoeken we mogelijkheden voor een eiwitcampus, maar ook naar projecten binnen specifieke bedrijven. Deze nieuwe experimenten gaan we vervolgens ondersteunen d.m.v. kennisuitwisseling, inzet van pachtgronden en relatie met onderwijs.

Aanpak

- Signaleringsfunctie richting innovatieve ondernemers (via innovatieteam).
- Zorgen dat kennisclubs worden aangehaakt.
- Mogelijke uitwerking is een voucherregeling, zoals de huidige VAB-impuls en Boerenperspectief.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(Raming € 20.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Carbon Credits

Carbon credits zijn vergoedingen voor het vasthouden van organische stof in de bodem, die bedrijven betalen, die hun CO2 uitstoot willen compenseren.

Agrariërs kunnen een belangrijke rol spelen in het verkrijgen van carbon credits (CO2-compensatiecredits) door duurzaam landbeheer en landbouwpraktijken toe te passen die helpen de hoeveelheid koolstofdioxide (CO2) uit de atmosfeer te trekken en op te slaan. ze kunnen op verschillende manieren bijdragen bijv. door het planten van bomen en bosbouw, duurzaam bodembeheer, agroforestry, verminderen van methaanemissie in vee of koolstofopslag in graslanden.

Agrariërs hebben de mogelijkheid om een belangrijke rol te spelen in de CO2-reductie en om economische voordelen te behalen uit de groeiende markt voor carbon credits.

Aanpak

In het kader van de markt voor carbon credits is het van belang om agrariërs en bedrijven met elkaar te verbinden. Wij bevorderen de samenwerking tussen bedrijven en agrariërs. We onderzoeken samen met de Rabobank mogelijkheden om de samenwerking tussen agrarische ondernemers en bedrijven te bevorderen.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Innoveren & Inspireren Uitvoeringplan Landbouw

12

Onderzoek Agro – leerlijn Land van Cuijk

We willen graag sterk blijven in agrofood en agritech en daarvoor is innovatie nodig en mensen die dit werk op lange termijn kunnen blijven doen.

Onderzoek en goede opleidingen zijn daarvoor essentieel. Opleidingen die dichtbij worden aangeboden stimuleren de lokale jeugd om zich te blijven inzetten voor een innovatieve sector.

Aanpak

We onderzoeken de mogelijkheden naar versterking van de Agro-leerlijnen in het Land van Cuijk

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Novex de Peel
- Agri Food Capital / RNOB

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

LAND
VAN
CUJK

Samen Beleven

13

Agrarisch natuurbeheer & groenonderhoud

14

Vergroten lokaal aanbod producten

15

Educatief programma scholen

SAMEN BELEVEN

We willen meer contact tussen de landbouw en de samenleving. Voor wederzijds begrip, waardering en voor meer (alternatieve) inkomsten. Daarvoor zien we drie belangrijke pijlers: meer dialoog, meer educatie en voorlichting en het vergroten van kansen voor nieuwe markten

Wij willen deze ontwikkeling stimuleren door de beschikbaarheid van streekproducten in onze gemeente te bevorderen en door de jongeren kennis te laten maken met de agrarische sector waar ons voedsel wordt geproduceerd. Ok willen we de agrarische sector stimuleren om de rol als beheerders van ons landelijk gebied in te vullen.

Samen beleven Uitvoeringplan Landbouw

13

Agrarisch natuurbeheer & groenonderhoud

We zien onze agrariërs als de beheerders van ons landschap en willen daarom zorgen dat zij hier extra verdienmodellen uit kunnen halen. In de praktijk is het lastig om 1 verdienmodel aan te wijzen waarmee agrariërs hun bedrijfsvoering kunnen aanpassen. Bovendien past niet elk verdienmodel op elk agrarisch bedrijf. Een combinatie van verdienmodellen kan echter wel resultaat geven. We zien als gemeente mogelijkheden voor in elk geval de volgende projecten:

- Mogelijkheden scheppen voor groenbeheer door agrariërs. Er moeten beheercontracten worden opgesteld voor het buitengebied voor de bermen, maatschappelijke voorzieningen, parkeerplaatsen etc. Belangrijk is dat de beheercontracten op worden geknipt in kleinere gebieden, zodat ook kleine en lokale bedrijven een kans hebben zich in te schrijven. Verder gaan we in gesprek met andere overheidsinstanties om te kijken naar andere mogelijkheden voor beheer door agrariërs.
- Uitbouwen project 1001 hectare binnen Land van Cuijk. 1001 Hectare is een crowdfunding initiatief om meer kruidenrijk grasland, groenbemesters, klaveronderzaai en bomen toe te voegen op agrarische landen. Binnen de gemeente gaan wij meer aandacht brengen aan deze vormen van multifunctioneel gebruik en ook zelf een deel ervan subsidiëren.

Aanpak

Investerings door de agrarische sector in natuur en landschap dragen bij aan de verbinding tussen boer en burger. Er liggen kansen om in samenhang met ontwikkelingen rond natuur en landschap nieuwe verdienmodellen te introduceren en toe te passen. Daarbij kan het gaan om:

- Onderzoeken stand van zaken huidige groenbeheercontracten.
- Uitwerken mogelijke samenwerking met natuurorganisaties en agrariërs, om mogelijk beheer te combineren.

Budget

Niet van toepassing.

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Samen beleven Uitvoeringplan Landbouw

14

Vergroten lokaal aanbod producten

Een van de manieren om te zorgen dat agrariërs een hogere prijs voor hun product kunnen krijgen is de rechtstreekse verkoop van voedsel aan consumenten. Daarom willen we het eten van lokaal voedsel bevorderen. Er zijn tal van manieren om dat te bereiken. Zo kunnen streekmarkten bijdragen aan de verkoop en promotie van lokaal voedsel, lokale evenementen gericht op voedsel eveneens maar ook een groter aanbod van lokale producten in kantines van bedrijven en instellingen kan de verkoop van lokaal geproduceerd voedsel vergroten.

Aanpak

De gemeente wil contacten tussen partijen helpen bevorderen om het lokale netwerk rond lokaal voedsel te versterken. Er is capaciteit en soms subsidie nodig om deze contacten te leggen en evenementen te helpen organiseren. Er zijn meerdere partijen in de gemeente actief die hier organisatorisch een rol in vervullen, zoals Boert bewust, Een Goei Leven en het smaakcentrum.

Wij ondersteunen organisaties die lokaal aanbod (gezonde) agrarische producten, helpen vergroten.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(raming € 30.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Lokale initiatiefnemers

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Samen beleven Uitvoeringplan Landbouw

15

Educatief programma scholen

We vinden het belangrijk dat onze inwoners een goed beeld hebben van hoe voedsel wordt geproduceerd en wat gezond voedsel is. Dit begint op de jonge leeftijd. Hiervoor gaan we de agrarische educatie binnen de gemeente vergroten, door samen te werken met scholen. Meer kennis binnen de gemeente over hoe voedsel wordt geproduceerd. Ambitie is dat alle jongeren tot minimaal 16 jaar minstens twee maal een bezoek hebben gebracht aan een agrarisch bedrijf.

Aanpak

Wij gaan de verbinding tussen boer en burger versterken door het aanbieden van een educatief programma voor alle kinderen uit de gemeente. Wij zoek hierbij de samenwerking met lokale initiatieven zoals het Smaakcentrum en Klassenboeren.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(raming € 20.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Lokale initiatiefnemers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

LAND
VAN
CUJK

Gezonde Leefomgeving

16

Aanpak geur overbelaste situaties

17

Vermindering gewasbeschermingsmiddelen

18

Vitale bodem, schone lucht & schoon water

19

Circulaire veehouderij & mestverwaarding

20

Vasthouden van water

21

Duurzaam Pachtbeleid

22

Biologische & natuur inclusief boeren

GEZONDE LEEFOMGEVING

Als gemeente streven we niet alleen naar een sterke agrarische sector, maar ook naar een gezonde en duurzame samenleving. Daarom zoeken we met agrariërs naar verdienmodellen, waarmee agrariërs in staat zijn om in te zetten op meer natuurinclusieve vormen van landbouw. Tegelijk willen we in gebieden waar veel mensen wonen inzetten op het verkleinen van emissies.

Om de leefomgeving van inwoners gezonder te maken streven we naast algemene verduurzaming van de landbouw en meer in het bijzonder naar het verlagen van emissies in de Kernrandzones van de gemeente. De gemeente wil nieuwe planologische mogelijkheden gaan scheppen, die het voor agrariërs in de kernranden, die bijdragen aan emissies van fijnstof, geur of zoönose, (financieel) mogelijk maakt om een functieverandering te realiseren.

Het gaat daarbij om:

- Verbreding met niet agrarische functies
- Gedeeltelijke omschakeling naar een niet agrarische functie
- Mogelijkheden voor hergebruik van erven voor woningen, recreatie, zorg of kleinschalige bedrijvigheid
- Door een financiële drager te creëren, wil de gemeente een alternatief bieden voor het verder uitbreiden of intensiveren van agrarische bedrijven in kernrandzones.

Relatie met andere uitvoeringsplannen:

Ook vanuit andere uitvoeringsprogramma's wordt gewerkt aan een gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld vanuit de visies voor klimaat & duurzaamheid, de natuurvisie en de visie Vitaal landelijk gebied.

Hier sluiten we vanuit landbouwperspectief bij aan door input te leveren en door deze projecten mee aan te jagen waar nodig.

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

16

Aanpak geuroverbelaste situaties

Op sommige plaatsen in de gemeente is sprake van geuroverlast. De plekken die het betreft hebben en houden we in kaart. Samen met onze partners, werken we aan oplossingen, we stellen hier (in overleg met specialisten en het ministerie) een aanpak voor op, waarin concrete situaties dienen als voorbeeld voor een breed inzetbare gereedschapskist. In een aantal gevallen blijft maatwerk nodig.

Aanpak

Door Poederoijen wordt in overleg met deskundigen, Rijk en Provincie een plan van aanpak opgesteld met een maatregelenpakket. Na vaststelling worden keukentafelgesprekken gevoerd over de opties.

Budget

Proceskosten -> Regulier Budget.

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

17

Vitale bodem, schone lucht & schoon water

We stimuleren en faciliteren initiatieven die gericht zijn op het verbeteren van de bodem, water en luchtkwaliteit. Waar mogelijk sluiten we hierbij aan bij provinciale programma's en stimuleren we ondernemers om hierbij aan te sluiten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Brabantse programma Bodem Up. Ook in onze gemeente zijn ondernemers actief met projecten voor de verbetering van de bodemkwaliteit, precisiebemesting en bijvoorbeeld het verhogen van het gehalte organische stoffen in de bodem.

Op het gebied van water werken we intensief samen met het waterschap. Denk hierbij aan het actief plaatsen en beheren van stuwtjes, peilgestuurde drainage, het aanleggen van slootjes en de verhoging van het waterpeil. Ook gaan we samen met grondeigenaren en het waterschap aan de slag met het aanleggen van lokale meetnetwerken. Zodat we de kwaliteit van het water kunnen meten, monitoren en verbeteren.

Op het gebied van schonere lucht, sluiten we aan bij de projecten en verzamelde kennis, geïnitieerd vanuit het 'Schone lucht akkoord'.

Aanpak

- We sluiten aan bij diverse initiatieven van andere overheden (bijv. waterschap, Novex De Peel, RNOB, provincie, rijk). Resultaten worden doorvertaald naar toepassingsmogelijkheden binnen de gemeente.
- Op lokaal niveau willen we de samenwerking met grondeigenaren, waterschap etc. versterken, bijv. de samenwerking met Bodemplan Land van Cuijk.

Budget

Regulier Budget Programma Landbouw
(raming € 10.000 per jaar)

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

18

Vermindering gewasbeschermingsmiddelen

We stimuleren en faciliteren initiatieven die gericht zijn op het verminderen van gewasbescherming. We denken dan bijvoorbeeld aan het (extra) bevorderen van natuurinclusieve, biologische teelten, kruidenrijk grasland en de inzet van nieuwe technieken, zoals robotica en AI toepassingen.

Gezien het negatieve effect van (de gangbare) lelie- en bollenteelt op bodem, water en leefomgeving, willen we deze teelten fors verminderen, verduurzamen en areaal uitbreidingen verbieden. We kiezen immers voor de productie van voedsel. In samenwerking met de provincie en de sector werken we toe naar een verbod, te beginnen bij met de kernrandzones en langs waterlopen en natuur- gebieden. Natuurinclusieve vormen vallen hier niet onder. Dit verbod zal, samen met uitgangspunten van de andere doelen, worden opgenomen in het omgevingsplan.

Aanpak

Een vermindering van gewasbeschermingsmiddelen draagt bij aan een goede balans (vitale bodem, schone lucht, schoon water, gezonde leefomgeving) tussen de landbouwactiviteiten en de omgeving. Acties in dit kader zijn gericht op aanjaagfunctie voor:

- formuleren nieuw beleid (nieuwe regelgeving via RO-spoor); hierbij houden we rekening met actuele jurisprudentie;
- nieuwe toepassingsmethoden van gewasbeschermingsmiddelen bij teelten (innovatie, precisielandbouw).

Budget

Niet van toepassing.

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

19

Circulaire veehouderij & mestverwaarding

Initiatieven die zijn gericht op (duurzame) circulaire veehouderij ondersteunen we binnen vastgestelde kaders. Concreet nemen we actief deel aan het NOVEX de Peel project: Circulair Varken. Samen met experts, ondernemers en andere overheden vergaren en delen we kennis over dit onderwerp. Naast varkens kunnen we deze ervaringen ook inzetten voor andere vormen van veehouderij.

Aanpak

We denken op regionale en provinciale schaal mee over nieuwe kaders en richtlijnen voor mestverwaarding. We nemen onder andere actief deel aan de samenwerking NOVEX de Peel bij het sleutelthema Circulaire varkenshouderij.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

20

Vasthouden van water

Om wateroverlast bij hevige of langdurige regenval (in m.n. het najaar en voorjaar) tegen te gaan, evenals verdroging in periodes waarbij het langdurig niet regent, is in de visie vitaal landelijk gebied als doel opgenomen om water in de gemeente langer vast te houden. Hiervoor wil de gemeente i.s.m. het waterschap inzetten op de aanleg van retentiegebieden bovenstrooms en op het langer vasthouden van water op landbouwgronden. Daartoe zijn maatregelen denkbaar om stuwtjes te plaatsen in sloten, drainagebuizen dicht te zetten of sloten te verontdiepen.

Aanpak

De gemeente heeft samen met het waterschap een faciliterende en aanjagende rol. De kosten hiervoor liggen met name bij het Waterschap. Voor de gemeente vraagt dit vooral ambtelijke capaciteit om mee te denken in gebiedsprocessen en het onderhouden van contacten met agrariërs. Verwacht wordt dat dit onderdeel van de werkzaamheden van het ondersteuningsteam vitaal landelijk gebied kan zijn.

Vanuit de landbouw wordt meegedacht bij de invulling van deze ambitie.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

21

Duurzaam pachtbeleid

Met onze pachtgronden kunnen we sturen op welke vormen van landbouw en maatschappelijke waarden we belangrijk vinden. Dit doen we aan de hand van voorwaarden die we stellen voor de pacht. Verder kunnen we zorgen dat lokale ondernemers meer worden meegenomen in het vergeven van gronden.

Aanpak

Het vastgestelde pachtbeleid wordt periodiek beoordeeld of dit nog aansluit bij de gestelde doelen.

We haken aan bij diverse bovenlokale initiatieven rond het thema (pacht)grond, bijv. deelname aan de samenwerking Novex de Peel bij het sleutelthema Grond.

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

Gezonde Leefomgeving Uitvoeringplan Landbouw

22

Biologisch & natuur inclusief boeren

We stimuleren en faciliteren initiatieven die gericht zijn op de omschakeling naar biologische en of natuur inclusieve landbouw. Vanuit gebiedsprocessen, zoals bijvoorbeeld rondom de Maasheggen, kijken we samen met de grondeigenaren waaronder boeren, het Waterschap, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer en de Provincie naar een extra stimulans voor bijvoorbeeld het behoud, beheer en uitbreiding van grasland, natuur en biologische teelten.

Omdat de groei naar 15% biologische landbouw geen eenvoudige opgave is, vragen we hierbij ook de steun vanuit de provinciale en nationale overheid. Denk hierbij aan het benutten van het transitiefonds naar biologische landbouw en of de lobby / wetgeving richting ketenpartners waaronder de supermarkten.

Aanpak

- We stimuleren en faciliteren initiatieven die gericht zijn op de omschakeling naar biologische en natuur inclusieve landbouw. Behoud en uitbreiding van grasland is hierin een belangrijk onderdeel (zie ook project 7).
- We bevorderen het versterken van het lokale netwerk voor de verkoop van lokaal voedsel (zie ook project 14).
- We stimuleren de koppelkansen binnen de gemeentelijke gebiedsprocessen (UNESCO – maasheggen , De Verborgten raamvallei, Noordelijke Peelpoort)
- We haken aan bij diverse bovenlokale initiatieven rond dit thema (provincie, Novex de Peel).

Budget

Niet van toepassing

Met wie?

- (semi) Overheden
- Ondernemers
- Burgers / Belangen behartigers
- Branche organisaties

Capaciteit

Uitvoering binnen bestaande capaciteit

Planning

2025 en verder

landvancuijk.nl

